

Negyedik jelenet.

Katonatiszt: (Magyar. Zászlós. Ha lehet vassisakkal, ha nem, úgy sapkával bejön balról.) Jóreggelt adjon Isten!

Teréz néni (örömmel): Adjon Isten magának is vitéz úr! Maguk nem pemákok?

Katonatiszt: De nem ám galambom! Magyarok vagyunk! Annak a katonái, kinek nevét ezek a gyerekek az imént kiáltották!

Teréz néni (térdre ereszkedik és imára kulcsolja kezét): Hála légyen a Mindenhatónak!

Katonatiszt: Elhoztuk maguknak a szabadság ünnepén a szabadságot!

Ötödik jelenet.

Aron. Iván bácsi: (Jobbról besietnek.)

Teréz néni: (örömkialtással borul férje vállára): Uram! Édes jó Uram!

(Balázs, Juliska, apjuk körül bözsögnek és csókolják annak kezét.)

Aron: Hazajöttem, lelkem! Megmondottam tegnap, hazajövök rövidesen, mert változás lesz! Hála érte a Mindenhatónak!

Katonatiszt: Fegyvereink hegyén hozzuk a szabadságot! Csapatainkkal telve vannak a völgyek és robogunk, vágatunk az ezeréves határok felé! Uzsok, Verecke, Volóc várnak bennünket...

Iván bácsi: Megkiáltottuk egy nevet szabadság ünnepén és jöttek csodák! Fegyverük hegyén hozták szabadságot Horthy-katonák! Zúg a Verhovina! Azt zúgja: Szabadság! Szabadság!

V ALAMENNYIEN (kiáltva): SZABADSÁG!

FÜGGÖNY.

HŐS DIAKOK.

A háborús nagy iskolában,
Halálos harcok mámorában
Klió, mint szigorú vigyázó,
Csak néz és mindent följegyez;
Kit ide írt föl: mind *hiányzó*
S halnitudásbán mind *jeles*.
Nevüktől ég a büszke márvány
És szól: rám csak vérnek árán
És csak arannyal szabad írni, —
S aki olvassa, annak — szabad sírni...

Óh, sok-sok könnyet sírjatok:
Nagy gyász van itt és sok halott...
Akinek van még magyar könnye,
Kérdőn hiába néz az égre, —
Mért ontott annyi drága vért, —
Az meg nem mondja, mért...

Bennünket Isten balja büntet,
 De tudom azt is: jobbja véd;
 Sorsunkat Isten gyászba vonja,
 És fájdalomból szövi-fonja
 A nemzet életét.

Nagy sírásó a magyar élet,
 És sok vért szomjaz szakadatlan,
 És temetők porából éled,
 És holtakból lesz halhatatlan...
 Így haltak ők is, hős diákok,
 Vihartól tépett, elgázolt virágok;
 A föld porából égre nőttek,
 A magasságban kell keresni őket,
 És — fölfelé kell nézni rájuk!...

Sejtelmes, csöndes éjtszakákon,
 Mikor az alvó némaságon
 A végtelenből száll az égre
 A magyar bánat halk zenéje:
 Beszélnek hozzánk fönt a csillagok..
 Testvérek, magyarok!
 Hazáért halni: szép halál,
 De nektek óh jaj! nincs hazátok,
 E föld megváltásra vár!
 Ugy sujtott Isten balja ránk,
 Hogy se országunk, se hazánk,
 Hiába haltak hős diákok...

Ha lesznek újra férfiak
 S teremnek újra hős diákok,
 Ha bosszunk forrva fölriad
 És vérrel írunk új világot, —
 Ha innen magyar katonák
 Ugy zúgnak majd a gáton át,
 Hogy ős földünk e bús darabja,
 Nem lesz zsebrákok gyáva rabja:
 Csak akkor lesz itt igaz ünnep,
 Föltámadása nemzetünknek,
 És megdicsőül minden hős halott;
 S míg hálát zengünk majd az Urnak,
 Az égen büszkébb fényre gyulnak
 A sápadt magyar csillagok;
 Szemünkre tisztább könny szivárog, -
 Így fogunk, büszkén, nézni rájuk,
 Szívünkben dallal, diadallal:
 Dicsőség nektek, hős diákok!

Sajó Sándor.